

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 02-10-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5902/02-10-2014

ΑΠΟΦΑΣΗ 139 / 2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε στην έδρα της την Τετάρτη 6.8.2014 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε συνέχεια των από 2.7.2014 και 30.7.2014 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λεωνίδα Κοτσαλής, ως εισηγητής, Δημήτριος Μπριόλας, Αντώνιος Συμβώνης, επίσης ως εισηγητής, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Πέτρος Τσαντίλας και το αναπληρωματικό μέλος Γρηγόριος Λαζαράκος σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά, ο οποίος, αν και εκλήθηκε νομίμως εγγράφως δεν παρέστη λόγω κωλύματος.

Στη συνεδρίαση παρέστη επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Μαρία Αλικάκου, ελέγκτρια νομικός, ως βοηθός εισηγήτρια, ενώ απουσίαζε λόγω κωλύματος η βοηθός εισηγήτρια Ευφροσύνη Σιουγλέ, ελέγκτρια πληροφορικός. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Στη συνεδρίαση της 2.7.2014 και μετά την υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/3945/23-06-2014 κλήση της Αρχής προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (εφεξής «ΥΠΑΙΘ») παρέστη ο Α, Διευθυντής ... ΥΠΑΙΘ, ως εκπρόσωπος του ΥΠΑΙΘ, ο οποίος ζήτησε αναβολή και ορίστηκε νέα ακρόαση στις 30.7.2014.

Στη συνεδρίαση της 30.7.2014 παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους η Β, νομική σύμβουλος ΥΠΑΙΘ, η Γ, αναπληρώτρια προϊσταμένη της Διεύθυνσης ... ΥΠΑΙΘ και ο Δ, ως εκπρόσωπος του εκτελούντος την επεξεργασία Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ITYE) – Διόφαντος.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/7549/26-11-2013 προσφυγή του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής και Νότιας Χαλκιδικής, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/7550/26-11-2013, με την οποία ο παραπάνω σύλλογος κατήγγειλε τη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των μαθητών και των γονέων/κηδεμόνων τους από το ΥΠΑΙΘ στο πλαίσιο του Νέου Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών Μονάδων «mySchool» για Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και Γυμνάσια.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ως άνω προσφυγή, το ΥΠΑΙΘ, με το υπ' αριθμ. πρωτ./. από 12/11/2013 έγγραφό του, με τίτλο «Έναρξη Παραγωγικής Λειτουργίας του Νέου Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών Μονάδων «myschool» για Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και Γυμνάσια», καλεί τις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να ενημερώνουν σε καθημερινή βάση την ψηφιακή πλατφόρμα/εφαρμογή με τίτλο mySchool μέσω του διαδικτυακού τόπου <https://myschool.sch.gr>. Ειδικότερα, ο διαχειριστής της σχολικής μονάδας καλείται να καταχωρήσει στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα προσωπικά δεδομένα των μαθητών της σχολικής του μονάδας, τα οποία δεν έχουν συσχέτιση ή συνάφεια ή υποχρεωτικότητα ως προς τη σχολική φοίτηση. Επίσης, οι διευθυντές και προϊστάμενοι των σχολικών μονάδων καλούνται να καταχωρήσουν στο σύστημα αυτό μια σειρά πεδίων, χωρίς την προηγούμενη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων των ανήλικων μαθητών, όπως ΑΜΚΑ μαθητή, μόρφωση πατέρα και μητέρας μαθητή, γλώσσα πατέρα και μητέρας μαθητή, πλήρη στοιχεία επικοινωνίας με την οικογένεια του μαθητή (τηλέφωνα σταθερά και κινητά, φαξ, ηλεκτρονικές διευθύνσεις), πλήρη στοιχεία εργασίας γονέα ή κηδεμόνα, επιβληθείσες ποινές μαθητή (αποβολή, ωριαία αποβολή, μείωση διαγωγής κλπ),

ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαθητή με πρόβλεψη καταγραφής/περιγραφής του «οικογενειακού περιβάλλοντος» και της «φαρμακευτικής αγωγής» του μαθητή, καταγραφή των παλιννοστούντων/αλλοδαπών μαθητών με ερωτήσεις όπως «Ετη σε σχολεία της Ελλάδος», «Ελληνικής καταγωγής», «Έτος αφίξεως στην Ελλάδα» κλπ.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/7549-1/19-12-2013 έγγραφό της, διαβίβασε στο ΥΠΑΙΘ αντίγραφο της ως άνω προσφυγής και ζήτησε από το ΥΠΑΙΘ τις απόψεις του επί των ζητημάτων που εκτίθενται στην προσφυγή αυτή καθώς και επιπλέον διευκρινήσεις.

Εν συνεχεία, η Αρχή, λόγω του μεγάλου αριθμού αιτημάτων και ερωτημάτων που δεχόταν για το σύστημα mySchool και επειδή δεν είχε λάβει σχετική απάντηση, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/1090/18-02-2014 έγγραφό της, κάλεσε το ΥΠΑΙΘ να απαντήσει στο παραπάνω έγγραφό της.

Το ΥΠΑΙΘ απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. .../..-.-.... (αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ: Γ/ΕΙΣ/1735/17-03-2014) έγγραφό του.

Ακολούθως η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/2781/05-05-2014 έγγραφό της ζήτησε από το ΥΠΑΙΘ πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και επεξηγήσεις σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων των μαθητών και τα μέτρα ασφάλειας καθώς και να ενημερωθεί εγγράφως για την εκπλήρωση των συστάσεων του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8052/14-12-2012 πορίσματος διοικητικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στα συστήματα e-school και e-datacenter (ειδικά αυτών που εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τη μετάβαση στο σύστημα mySchool), σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 187/2012 Απόφασή της.

Στη συνέχεια υποβλήθηκαν στην Αρχή ακόμα τρεις προσφυγές για το σύστημα mySchool, η υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/1535/7-3-2014 προσφυγή της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ), η υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/1565/10-3-2014 προσφυγή της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Δ.Ο.Ε.) και η υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/1663/13-3-2014 προσφυγή της Ένωσης Γονέων Δήμου Σύρου – Ερμούπολης όπως συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/2879/8-5-2014 και Γ/ΕΙΣ/3596/5-6-2014 έγγραφα.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/2920/12-05-2014 έγγραφό της

διαβίβασε στο ΥΠΑΙΘ αντίγραφα των προσφυγών αυτών και ζήτησε από το ΥΠΑΙΘ να παράσχει γραπτώς τις απόψεις του για τις τρεις αυτές προσφυγές καθώς και να απαντήσει στο προηγούμενο ως άνω υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/2781/05-05-2014 έγγραφό της.

Στη συνέχεια, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/3371/29-05-2014 έγγραφό της ζήτησε από το ΥΠΑΙΘ να απαντήσει στα δύο προηγούμενα ως άνω έγγραφα της και να ενημερώσει την Αρχή για τις προϋποθέσεις διεξαγωγής και υλοποίησης ανάλογων με το mySchool πληροφοριακών συστημάτων σε χώρες του εξωτερικού και κυρίως σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να υποβάλει την πολιτική ασφαλείας του.

Ακολούθως, το ΥΠΑΙΘ με το από 3/6/2014 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο πρωτοκολλήθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/3737/13-6-2014, ενημέρωσε την Αρχή ότι διατηρεί επιφυλάξεις ως προς την κοινοποίηση της πολιτικής ασφαλείας σε τρίτους λόγω των εμπιστευτικών συνοδευτικών παραρτημάτων της Επιτροπής Ασφαλείας και ζήτησε να ενημερωθεί αν υπάρχει συγκεκριμένη νομική διάταξη που επιτρέπει στην Αρχή να έχει πρόσβαση σε τέτοια εμπιστευτικά έγγραφα καθώς και με τον τρόπο αποστολής της πολυσέλιδης πολιτικής και κανονισμού ασφαλείας.

Η Αρχή απάντησε με το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/3925/20-6-2014 έγγραφό της, με το οποίο κάλεσε εκ νέου το ΥΠΑΙΘ να απαντήσει στα μέχρι τότε έγγραφα της και ενημέρωσε το ΥΠΑΙΘ ότι κατά το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. η) του ν. 2472/1997 «*Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες :... η) Ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Έχει προς τούτο δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και συλλογής κάθε πληροφορίας για τους σκοπούς του ελέγχου, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί κανενός είδους απόρρητο...*» καθώς και σχετικά με ενδεικτικό τρόπο ασφαλούς αποστολής της πολιτικής ασφαλείας.

Στη συνέχεια και μετά από αλληπάλληλη επικοινωνία με το ΥΠΑΙΘ, η Αρχή με την με αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/3945/23-06-2014 κλήση κάλεσε το ΥΠΑΙΘ σε ακρόαση, από το οποίο ζητήθηκε αναβολή και ορίστηκε νέα ακρόαση στις 30.7.2014. Κατά την ακρόαση της 30.7.2014 παρευρέθησαν εκπρόσωποι του ΥΠΑΙΘ και του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ITYE) – Διόφαντος και ορίστηκε προθεσμία υποβολής

υπομνήματος, το οποίο και κατατέθηκε στην Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π. εξ. .../..-... (αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/4833/5.8.2014) και στο οποίο τελικά δόθηκαν απαντήσεις σε ερωτήματα που έθεσε η Αρχή με τα έγγραφά της.

Αναλυτικότερα, το ΥΠΑΙΘ με το υπ' αριθμ. πρωτ. .../..-... έγγραφό του και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π. εξ. .../..-... υπόμνημα, απάντησε στην Αρχή τα εξής:

Το πληροφοριακό σύστημα mySchool αποτελεί μηχανογραφικό εργαλείο καθημερινής διοικητικής υποστήριξης των σχολικών μονάδων της επικράτειας και των υψηλότερων διοικητικά εκπαιδευτικών δομών (διευθύνσεις εκπαίδευσης, περιφερειακής διευθύνσεις, Κεντρική Υπηρεσία). Στόχος του είναι να ολοκληρώσει, να επεκτείνει και να βελτιώσει υφιστάμενες μηχανογραφικές εφαρμογές (όπως e-school, e-datacenter, survey) που αξιοποιούνται από την εκπαιδευτική κοινότητα, σε μια λειτουργικά ενιαία υπολογιστική πλατφόρμα. Η σχεδίαση και αξιοποίηση του συστήματος αυτού συνάδει με τη διεθνή πρακτική αξιοποίησης πληροφοριακών συστημάτων τέτοιας κλίμακας, με στόχο α) τη μείωση της γραφειοκρατίας, β) την παροχή (ψηφιακών) υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας προς του πολίτες (στην προκειμένη περίπτωση, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας), γ) τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της διοίκησης, δ) τον εξορθολογισμό και την ενίσχυση της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση. Ειδικότερα τα οφέλη που προκύπτουν, σύμφωνα με το ΥΠΑΙΘ, από την αξιοποίηση της υπό εξέταση εφαρμογής είναι: η βελτίωση και η ανάδειξη του εκπαιδευτικού έργου, η μείωση του χρόνου άσκησης διοικητικού έργου, η υποβοήθηση στη λήψη αποφάσεων διοίκησης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού και έρευνας, καθώς και η δωρεάν παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Πέραν των τυπικών δεδομένων φοίτησης (όπως βαθμοί, απουσίες) στη βάση δεδομένων του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος τηρούνται και τα εξής δεδομένα των μαθητών: *Όνομα, Επώνυμο, Πατρώνυμο, Μητρώνυμο, Φύλο, ΑΚΜΑ, Ημερομηνία Γέννησης, Επώνυμο Πατέρα, Επάγγελμα Πατέρα, Μόρφωση Πατέρα, Υπηκοότητα Πατέρα, Γλώσσα Πατέρα, Γένος Μητέρας, Εθνικότητα, Επώνυμο Μητέρας, Επάγγελμα Μητέρας, Μόρφωση Μητέρας, Υπηκοότητα Μητέρας, Γλώσσα Μητέρας, Επώνυμο Κηδεμόνα,*

Επάγγελμα Κηδεμόνα, Μόρφωση Κηδεμόνα, Υπηκοότητα Κηδεμόνα, Γλώσσα Κηδεμόνα, Στοιχεία Επικοινωνίας Μαθητή και Κηδεμόνα (Δ/ση, τηλέφωνο, φαξ, ηλεκτρονική διεύθυνση), Αριθμός Δημοτολογίου, Αριθμός Μητρώου Αρρένων.

Η εφαρμογή mySchool έχει σχεδιαστεί, ώστε να υποστηρίζει και τις ακόλουθες πληροφοριακές ομάδες δεδομένων, οι οποίες έχουν «κληρονομηθεί» από την υφιστάμενη εφαρμογή e-school και αποτυπώνονταν σε ηλεκτρονικές φόρμες της εφαρμογής κατά την πιλοτική λειτουργία, αλλά δεν εμφανίστηκαν ποτέ στην παραγωγική λειτουργία του συστήματος και ως εκ τούτου δεν υπάρχουν τα αντίστοιχα δεδομένα για την μαθητή. Τα παρακάτω πεδία υφίστανται στη σχεδίαση του συστήματος ως υπάρχουσες από προγενέστερα συστήματα οντότητες και δεν έχουν πληθυσμωθεί, ούτε εμφανίζονται στις καρτέλες της εφαρμογής:

- *Θρήσκευμα και εθνικότητα,*
- *Δελτίο υγείας (α) ιστορικό: χρόνια νοσήματα, λοιμώδη νοσήματα, αλλεργία, χειρουργικές επεμβάσεις, προβλήματα συμπεριφοράς, διαταραχές ύπνου, ενούρηση, μαθησιακές δυσκολίες, δυσλεξία, μειωμένη επίδοση στο σχολείο, μετά από άσκηση λιποθυμία, προκάρδιο άλγος, εύκολη κόπωση, εμβολιασμοί, β) αντικειμενική εξέταση: ύψος, βάρος, δέρμα, σκελετός, σκολίωση, κύφωση, άλλα), οπτική οξύτητα, στραβισμός, αχρωματοψία, ακοή, δόντια, κυκλοφοριακό, αρτηριακή πίεση, ψηλάφηση μηρών, βουβωνοκήλη, άλλα ευρήματα, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αυτισμός, κινητικά προβλήματα, κωφοί και βαρήκοοι, μαθησιακές δυσκολίες, πνευματική καθυστέρηση, πολλαπλές αναπηρίες, συναισθηματικά-κοινωνικά-ψυχικά προβλήματα, τυφλοί, αμβλύωπες, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, περιγραφή σκέψης, κίνησης επικοινωνίας, περιγραφή φαρμακευτικής, άλλης αγωγής.*
- *Στα δεδομένα αλλοδαπών/παλιννοστούντων περιλαμβάνονται μητρικής γλώσσα, έτη σε σχολεία εξωτερικού, γλώσσα διδασκαλίας, ελληνική καταγωγή, βαθμός προαγωγής τελευταίας τάξης φοίτησης εξωτερικού, χώρα προέλευσης, έτη σε σχολεία της Ελλάδος, έκανε ή κάνει μαθήματα για παιδιά εξωτερικού, έτος αφίξεως στην Ελλάδα.*

Ειδικότερα, ως προς τα δεδομένα αλλοδαπών/παλιννοστούντων στο ως άνω υπόμνημα αναφέρεται ότι αυτά συλλέγονται με χειρόγραφη συμπλήρωση φόρμας κατά την εγγραφή του μαθητή στο σχολείο, όπου ο κηδεμόνας ενημερώνεται για το ότι τα δεδομένα αυτά

είναι προαιρετικά και θα χρησιμοποιηθούν για στατιστικούς σκοπούς. Στο δε απαντητικό έγγραφο αναφέρεται ότι τα στοιχεία της καταγραφής των παλιννοστούντων-αλλοδαπών μαθητών κληρονομήθηκαν από την εφαρμογή e-school, επηρεάζουν τις διαδικασίες φοίτησης (πχ συμμετοχή σε πανελλήνιες εξετάσεις), ενώ παράλληλα διευκολύνουν την εξαγωγή απαραίτητων στατιστικών στοιχείων.

Όσον αφορά στη χρήση του ΑΜΚΑ του μαθητή, αυτή έχει ως μοναδικό στόχο την ορθή ταυτοποίησή του και την αποφυγή διπλοεγγραφών και λανθασμένων συσχετίσεων μαθητών με σχολικές μονάδες, λόγω του ότι είναι το μοναδικό στοιχείο ταυτοποίησης που παρέχεται σε όλους τους πολίτες. Ισοδύναμο στοιχείο κρίνει το ΥΠΑΙΘ ότι θα μπορούσε να είναι ένας μοναδικός αριθμός μητρώου ο οποίος αποδίδεται σε κάθε μαθητή κατά την εισαγωγή του στο εκπαιδευτικό σύστημα και θα τον ακολουθεί μέχρι την έξοδο του από αυτό.

Τα στοιχεία που αφορούν στην μόρφωση, γλώσσα πατέρα και μητέρας μαθητή κληρονομήθηκαν από την υφιστάμενη εφαρμογή e-school, δεν αποτελούν υποχρεωτική πληροφορία στην καταχώριση του μαθητή, παρέχονται εθελουσίως από τους γονείς και αφορούν αποκλειστικά σε στατιστική επεξεργασία στοιχείων εκ μέρους του ΥΠΑΙΘ. Τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας με την οικογένεια του μαθητή, επίσης, κληρονομήθηκαν από την υφιστάμενη εφαρμογή e-school, ενώ παράλληλα το τηλέφωνο ως στοιχείο επικοινωνίας υπάρχει στο υφιστάμενο έντυπο ατομικό δελτίο μαθητή. Δεν είναι υποχρεωτικά και παρέχονται εθελουσίως από τους γονείς με προφανή σκοπό την ενημέρωση σε περίπτωση ανάγκης.

Οι επιβληθείσες ποινές μαθητή αποτελούν στοιχείο της φοίτησης του μαθητή και τηρούνται στο «Ποινολόγιο» της σχολικής μονάδας. Η εφαρμογή mySchool υλοποιεί ψηφιακή εκδοχή του ποινολογίου, της οποίας τα δεδομένα υπόκεινται στον εξής περιορισμό: οι ποινές ενός μαθητή ως ηλεκτρονική πληροφορία παραμένουν στη σχολική μονάδα που επιβλήθηκαν και καμία άλλη σχολική μονάδα μελλοντικής φοίτησης δεν θα διαθέτει αυτή την πληροφορία.

Στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα έχουν υλοποιηθεί κατηγορίες χρηστών που έχουν πρόσβαση αποκλειστικά και μόνο σε δεδομένα και δυνατότητες επεξεργασίας που απορρέουν από τη θεσμική τους ιδιότητα και την περιοχή ευθύνης τους. Χρήστες του

συστήματος είναι οι διευθυντές των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι διευθυντές των Διευθύνσεων και Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και οι χρήστες των αρμόδιων κεντρικών διευθύνσεων του ΥΠΑΙΘ. Οι κατηγορίες χρηστών και οι αντίστοιχοι ρόλοι θα εμπλουτιστούν/εξειδικευθούν κατά το επόμενο σχολικό έτος (πχ. θα προστεθεί ο ρόλος «υπεύθυνος τμήματος», «υπεύθυνος θεμάτων προσωπικού διοικητικής δομής», «υπεύθυνος θεμάτων σπουδών διοικητικής δομής»).

Στο ως άνω απαντητικό έγγραφο του ΥΠΑΙΘ καθώς και στο ως άνω υπόμνημα τονίζεται ρητώς ότι αποκλειστική πρόσβαση στα δεδομένα των μαθητών έχει μόνο ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, στην οποία φοιτά ο μαθητής. Κανένας χρήστης Διεύθυνσης, Περιφερειακής Διεύθυνσης, Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ, άλλου φορέα ή της πολιτικής ηγεσίας δεν διαθέτει πρόσβαση σε ατομικά στοιχεία μαθητή.

Οι ατομικοί λογαριασμοί που αποδίδονται στους διευθυντές των υψηλότερων διοικητικών δομών, όπως η διεύθυνση ή η περιφερειακή διεύθυνση, προσφέρουν πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν πληροφοριακές οντότητες στην περιοχή ευθύνης της δομής. Όπως αναφέρεται στο ως άνω υπόμνημα, οι παραπάνω ατομικοί λογαριασμοί δεν διαθέτουν πρόσβαση σε ατομικά στοιχεία μαθητών, παρά μόνο στα ονοματεπώνυμα των μαθητών μιας σχολικής μονάδας και σε στατιστικά στοιχεία. Επίσης, αναφέρεται στο υπόμνημα αυτό ότι οι χρήστες της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ διαθέτουν πρόσβαση στο σύστημα και μόνο για την περιοχή δεδομένων αρμοδιότητάς τους. Για παράδειγμα οι Διευθύνσεις Σπουδών διαθέτουν πρόσβαση μόνο στα ονομαστικά στοιχεία μαθητών, τους αριθμούς μητρώου και τις τάξεις εγγραφής.

Όλοι οι λογαριασμοί χρηστών, ασχέτως κατηγορίας/ρόλου, είναι προσωπικοί και εκδίδονται με πάγιες διαδικασίες που αφορούν στη διαχείριση χρηστών από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο. Η εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος mySchool είναι προσβάσιμη για χρήστες πιστοποιημένους από την Κεντρική Υπηρεσία Πιστοποίησης του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου. Επίσης, η εφαρμογή ελέγχει και αποκλείει την πρόσβαση των χρηστών που προέρχονται από IP διευθύνσεις εκτός του ελλαδικού χώρου.

Τα δεδομένα μεταδίδονται κρυπτογραφημένα με χρήση του πρωτοκόλλου HTTPS. Τα αντίγραφα ασφαλείας της βάσης δεδομένων τηρούνται κρυπτογραφημένα. Δεν έχει

επιλεγεί κάποιο σχήμα κρυπτογράφησης των δεδομένων στη βάση, κατά τους ισχυρισμούς του ΥΠΑΙΘ, για λόγους α) μη ουσιαστικής αναγκαιότητας λόγω εξαιρετικά ενισχυμένης φυσικής ασφάλειας του υπολογιστικού κέντρου, είναι πρακτικά αδύνατο να αφαιρεθούν οι σκληροί δίσκοι της υποδομής β) σε κάθε περίπτωση, μη αποδεκτής υποβάθμισης της υπολογιστικής απόδοσης.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τους εισηγητές και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 του ν.2472/1997 «*1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών...*». Το ΥΠΑΙΘ αναφέρει ότι σκοπός της υπό εξέταση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων αποτελεί η υποστήριξη των διαδικασιών εκπαιδευτικού σχεδιασμού και διοίκησης σχολικών μονάδων, διευθύνσεων, περιφερειακών διευθύνσεων και κεντρικής υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ και γενικότερα η μηχανογραφική και γραμματειακή υποστήριξη. Συνεπώς, ο σκοπός είναι καταρχήν θεμιτός και εμπίπτει στις γενικότερες αρμοδιότητες του ΥΠΑΙΘ να οργανώνει και να διοικεί τους υπαγόμενους φορείς, μεταξύ των οποίων είναι και οι σχολικές μονάδες.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) του ν. 2472/1997 υπεύθυνος επεξεργασίας είναι όποιος «*...καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και τρόπος καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.*». Στην υπό εξέταση υπόθεση υπεύθυνο επεξεργασίας αποτελούν τόσο το ΥΠΑΙΘ όσο και η κάθε σχολική μονάδα

ξεχωριστά. Το ΥΠΑΙΘ αποτελεί υπεύθυνο επεξεργασίας της βάσης δεδομένων του συστήματος mySchool καθώς σε αυτή συγκεντρώνονται δεδομένα κατ' εντολήν του από τις σχολικές μονάδες, τις οποίες το ΥΠΑΙΘ ελέγχει και εποπτεύει από τον νόμο, χωρίς, ωστόσο, να έχει άμεση πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα που τηρεί το υπό εξέταση σύστημα. Άλλωστε την εγκατάσταση του εν λόγω συστήματος, αλλά και το σκοπό της εν λόγω επεξεργασίας έχει καθορίσει το ίδιο το ΥΠΑΙΘ.

Οι σχολικές μονάδες αποτελούν υπεύθυνο επεξεργασίας καθώς τα εν λόγω προσωπικά δεδομένα τα συλλέγουν και τα τηρούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, ιδίως στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας των μαθητών.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.2472/1997 «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας. γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) (...).».

4. Η συλλογή των δεδομένων των μαθητών προβλέπεται από διάφορες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Ειδικότερα με βάση το άρθρο 7 του ΠΔ 200/1998 (Α' 161) «1. Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται νήπια που συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία. (...) 2. Για την εγγραφή στο νηπιαγωγείο απαιτούνται :

α. Πιστοποιητικό γέννησης Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του νηπίου στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια, στο οποίο αναγράφεται ολογράφως και αριθμητικώς η ημερομηνία γέννησης. Για το νήπιο που θα συνεχίσει τη φοίτηση του στο ίδιο νηπιαγωγείο και δεύτερη χρονιά δεν απαιτείται νέο πιστοποιητικό γέννησης.

β. Επίδειξη του βιβλιαρίου ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια, καθώς και του Ατομικού Δελτίου Υγείας Μαθητή.

***Η περ.β` αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παράγραφο 2 περ.2 του άρθρου 11 του Ν. 4229/2014 (ΦΕΚ Α 8 10.1.2014)

γ. Υπεύθυνη δήλωση του γονέα ή κηδεμόνα ή άλλο στοιχείο κατά την κρίση του/της προϊσταμένου/νης του νηπιαγωγείου, από το οποίο φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του νηπίου.

δ. Δήλωση του γονέα ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του νηπίου.»

Σύμφωνα με τα άρθρα 6 –Α΄ και 7 του ΠΔ 201/1998 (Α΄ 161) και μόνο όσον αφορά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση καταχωρούνται στοιχεία επικοινωνίας του γονέα/κηδεμόνα του μαθητή καθώς και το ονοματεπώνυμο, το όνομα του πατέρα και της μητέρας, ο τόπος, ο νομός η ημερομηνία γέννησης, ο αριθμός μητρώου (για αγόρια) ή Δημοτολογίου (για κορίτσια) η ιθαγένεια, το θρήσκευμα, το επάγγελμα του πατέρα και της μητέρας καθώς και η διεύθυνση κατοικίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.3 του ΠΔ 201/1998 «3. Για την εγγραφή στην Α΄ τάξη απαιτούνται:

α. Πιστοποιητικά γέννησης, Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του μαθητή στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια, το οποίο εκδίδεται το τελευταίο πριν από την εγγραφή τρίμηνο και στο οποίο αναγράφεται ολογράφως και αριθμητικώς η ημερομηνία γέννησης.

β. Επίδειξη βιβλιαρίου υγείας του μαθητή ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια, καθώς και του Ατομικού Δελτίου Υγείας Μαθητή.

γ. Αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο, κατά την κρίση του διευθυντή του σχολείου, φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του μαθητή.»

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ΠΔ 104/1979 (Α΄ 23) «1.Τα κατά την πρώτην εγγραφήν του μαθητού και την διάρκειαν της εισ΄το σχολείον φοιτήσεώς του καταχωριζόμενα εις το Ατομικόν αυτού Δελτίον στοιχεία είναι τα εξής :

α) Στοιχεία ταυτότητας, ήτοι : Επώνυμον, όνομα, όνομα πατρός, επάγγελμα πατρός, όνομα μητρός, έτος γεννήσεως, Δήμος ή Κοινότης εις την οποίαν φέρεται εγγεγραμμένος ο μαθητής, αριθμός μητρώου ή δημοτολογίου, θρήσκευμα.

β) Στοιχεία εισόδου, ήτοι : Το είδος του τίτλου, δυνάμει του οποίου εγγράφεται ο μαθητής.

γ) Στοιχεία επιδόσεως, ήτοι : Αναλυτική και γενική κατά μάθημα ετησία προφορική και γραπτή βαθμολογία.

δ) Στοιχεία φοιτήσεως και διαγωγής, ήτοι : Σύνολον απουσιών κατά τρίμηνα, ως και αι διά

πράξεως του αρμοδίου οργάνου επιβαλλόμεναι κυρώσεις ή απονεμόμεναι τιμητικά διακρίσεις.

ε) Στοιχεία κηδεμόνος, ήτοι : Επώνυμον, όνομα, διεύθυνσις κατοικίας του κηδεμόνος.

2. Τα κατά την πρώτην εγγραφήν του μαθητού και την διάρκειαν της εις το σχολείον φοιτήσεώς τον καταχωριζόμενα εις το Μητρώον Μαθητών στοιχεία είναι τα εξής :

α) Στοιχεία ταυτότητος, ήτοι : Επώνυμον, όνομα, όνομα πατρός, όνομα μητρός, έτος γεννήσεως, Δήμος ή Κοινότης εις την οποίαν φέρεται εγγεγραμμένος, αριθμός μητρώου ή δημοτολογίου , θρήσκευμα.

β) Στοιχεία εισόδου, ήτοι : Το είδος του τίτλου, δυνάμει του οποίου εγγράφεται ο μαθητής.

γ) Στοιχεία εξόδου, ήτοι : Το είδος τίτλου δυνάμει του οποίου απολύεται ή μεταγράφεται ο μαθητής.

δ) Στοιχεία επιδόσεως, ήτοι : Η ετησία βαθμολογία αφ' ενός εκάστου των μαθημάτων, ως και ο γενικός ετήσιος βαθμός τούτων.

ε) Στοιχεία διαγωγής, ήτοι : Ο χαρακτηρισμός της διαγωγής εκάστου μαθητού.»

Όσον αφορά σε ειδικότερα ζητήματα συλλογής προσωπικών δεδομένων μαθητών και γονέων οι ακόλουθες διατάξεις προβλέπουν τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ΠΔ 182/1984 (Γυμνάσια), το άρθρο 1 παρ. 45 του ΠΔ 68/2014 (Λύκεια) και το άρθρο 26 του ΠΔ 50/2008 (Επαγγελματικά Λύκεια) είναι απαραίτητη η συλλογή δεδομένων μαθητών που εγγράφονται στα αντίστοιχα σχολεία και αφορούν στο χρόνο φοίτησης των μαθητών σε σχολεία του εξωτερικού, γιατί βάση αυτού διαφοροποιείται ο τρόπος εξέτασης ορισμένων μαθημάτων και η εξαγωγή των αντίστοιχων αποτελεσμάτων (μειωμένος γενικός βαθμός ετήσιας επίδοσης ή/και προαγωγής).

Όσον αφορά στους μωαμεθανούς μαθητές ελληνικής υπηκοότητας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΠΔ 264/1976 και μόνο για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ειδικότερα για τους μαθητές Γυμνασίου καταγράφεται το θρήσκευμα, για το λόγο ότι με βάση αυτό διαφοροποιείται η βάση προαγωγής στα Αρχαία και τα Νέα Ελληνικά «Οι Μωαμεθανοί το Θρήσκευμα Έλληνες μαθηταί των Ελληνικών Γυμνασίων προάγονται από τάξεως εις τάξιν ή απολύονται του Γυμνασίου, εφ' όσον εις έκαστον των μαθημάτων των Αρχαίων και Νέων Ελληνικών έχουν βαθμόν τουλάχιστον 8, εις έκαστον δε των λοιπών μαθημάτων βαθμόν τουλάχιστον 10 και γενικόν μέσον όρον βαθμολογίας τουλάχιστον πλήρες 10».

Όσον αφορά στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 του Ν. 2817/2000, δεδομένα υγείας καταχωρούνται μόνο για τους μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων για το λόγο ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΠΔ 191/1992 «Οι μαθητές, που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Νόμου 1566/85 (ΦΕΚ 167/τ.Α'), των οποίων οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά τις διατάξεις του άρθρου 33 του ιδίου Νόμου έχουν πιστοποιηθεί, εφόσον δεν είναι προφανείς, από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φοιτούν: α) ως εντεταγμένοι σε κανονικά Γυμνάσια, β) σε ειδικές τάξεις, τμήματα ή ομάδες που λειτουργούν μέσα σε κανονικά Γυμνάσια και γ) σε αυτοτελή ειδικά Γυμνάσια, προάγονται, απολύονται, παραπέμπονται ή απορρίπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 1 του Προεδρικού Διατάγματος 182/84 (ΦΕΚ 60/τ.Α') με μείωση του προβλεπόμενου από το εδάφιο γ της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού μέσου όρου σε "τουλάχιστον δώδεκα (12)".». Σύμφωνα δε με το άρθρο 36 παρ. 4 του ΠΔ 60/2006 και μόνο όσον αφορά στα Γενικά λύκεια η τήρηση των ανωτέρω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων προβλέπεται γιατί διαφοροποιούνται οι διαδικασίες έκδοσης απολυτηρίου τίτλου. Επίσης, οι εν λόγω μαθητές δικαιούνται να μη συμμετέχουν στις Πανελλήνιες Εξετάσεις.

Ειδικότερα για τους «κατ' ιδίαν διδαχθέντες» και τους στρατεύσιμους και μόνο όσον αφορά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση τα στοιχεία ότι είναι κατ' ιδίαν διδαχθέντες ή στρατεύσιμοι είναι αναγκαία, γιατί διαφοροποιείται ο τρόπος εξέτασής τους, σύμφωνα με το ΠΔ 182/1984 (Γυμνάσια), το άρθρο 33 του ΠΔ 60/2006 (Λύκεια) και το άρθρο 25 του ΠΔ 50/2008 (Επαγγελματικά Λύκεια).

Όσον αφορά στους μαθητές των Επαγγελματικών Λυκείων που προέρχονται από ξένα σχολεία καταγράφεται ότι προέρχονται από ξένα σχολεία, γιατί διαφοροποιείται η προαγωγή και η απόλυσή τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 26 του ΠΔ 50/2008. Η καταγραφή των εν λόγω στοιχείων για τους μαθητές των Γενικών Λυκείων που προέρχονται από ξένα σχολεία είναι αναγκαία σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 45 του ΠΔ 68/2014 και το άρθρο 11 παρ. 4 του Ν.4275/2014.

5. Τα δεδομένα που δεν προβλέπονται σε κάποιο από τα παραπάνω νομοθετικά κείμενα και είτε συλλέγονται για πρακτικούς λόγους από τις σχολικές μονάδες και κατ' επέκταση

τηρούνται στη βάση δεδομένων του συστήματος, είτε έχουν «κληρονομηθεί» από προηγούμενες εφαρμογές είναι τα εξής: η μόρφωση του πατέρα, της μητέρας και του κηδεμόνα, το επάγγελμα της μητέρας (μόνο όσον αφορά στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση) και του κηδεμόνα, η γλώσσα του πατέρα, της μητέρας και του κηδεμόνα του μαθητή, ο ΑΜΚΑ του μαθητή, καθώς και στοιχεία παλιννοστούντων – αλλοδαπών μαθητών (μητρική γλώσσα, έτη σε σχολεία εξωτερικού, γλώσσα διδασκαλίας, ελληνική καταγωγή, βαθμός προαγωγής τελευταίας τάξης φοίτησης εξωτερικού, χώρα προέλευσης, έτη σε σχολεία της Ελλάδας, έκανε ή κάνει μαθήματα για παιδιά εξωτερικού, έτος αφίξεως στην Ελλάδα) μόνο όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και ιδίως για λόγους ερευνητικούς.

Σύμφωνα με το υπόμνημα του ΥΠΑΙΘ, τα ανωτέρω δεδομένα, η συλλογή των οποίων δεν προβλέπεται ειδικότερα σε κάποια νομοθετική διάταξη, κληρονομήθηκαν από την υφιστάμενη εφαρμογή e-school, παρέχονται εθελουσίως από τους γονείς/κηδεμόνες, δεν είναι υποχρεωτική η καταχώρισή τους στο εν λόγω σύστημα και συλλέγονται αποκλειστικά για στατιστικούς λόγους, χωρίς, ωστόσο, να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα τήρησής τους στη βάση δεδομένων του συστήματος. Επίσης, δεν εξηγήθηκε η αναγκαιότητα της καταχώρισης του ΑΜΚΑ.

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή περιγράφεται στο ανωτέρω άρθρο 4 του ν.2472/1997, το ΥΠΑΙΘ θα πρέπει να επεξεργάζεται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο μόνο όσα δεδομένα είναι απολύτως απαραίτητα για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού της επεξεργασίας, δηλαδή της υποστήριξης των διαδικασιών εκπαιδευτικού σχεδιασμού και οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας για την μόρφωση των μαθητών και διοίκησης σχολικών μονάδων, διευθύνσεων, περιφερειακών διευθύνσεων και κεντρικής υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ.

Συνεπώς, το ΥΠΑΙΘ δύναται να επεξεργάζεται μόνο εκείνα τα προσωπικά δεδομένα μαθητών η συλλογή και τήρηση των οποίων προβλέπεται από το ισχύον νομοθετικό καθεστώς και όχι εκείνα, για τα οποία δεν υπάρχει σχετική νομοθετική πρόβλεψη, όπως για παράδειγμα είναι ο ΑΜΚΑ των μαθητών, εκτός αν άλλως κριθεί αναγκαίο από τον νόμο¹.

¹ Το ΥΠΑΙΘ με το με υπόμνημά του στην Αρχή δηλώνει ότι σχεδιάζεται νομοθετική ρύθμιση ώστε να θεσμοθετηθεί ένας Ενιαίος Αριθμός Μαθητή προκειμένου να είναι εφικτή η παρακολούθηση της Πρόωρης

5α. Ειδικότερα, όσον αφορά στο Ατομικό Δελτίο Υγείας (Α.Δ.Υ) των μαθητών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του ν.3194/2003 (ΦΕΚ Α'267, Ρύθμιση εκπαιδευτικών θεμάτων και άλλες διατάξεις) το Α.Δ.Υ. τηρείται στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με την ευθύνη των διευθυντών των σχολικών αυτών μονάδων. Το περιεχόμενο των Α.Δ.Υ. χαρακτηρίζεται απόρρητο και δεν είναι ανακοινώσιμο, εκτός των περιπτώσεων ενημέρωσης των διδασκόντων για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων στήριξης των μαθητών.

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού προβλέπει την έκδοση υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό του τύπου, του περιεχομένου του Α.Δ.Υ., των θεμάτων ενημέρωσής του καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας. Η απόφαση αριθμ. 58410/Γ4 (ΦΕΚ Β' 859, 23.06.2005) των Υπουργών Παιδείας & Θρησκευμάτων και Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης κατ' εξουσιοδότηση της προαναφερθείσας διάταξης προβλέπει στο άρθρο 2 ότι το Α.Δ.Υ. έχει προληπτικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην προστασία της ζωής των μαθητών-τριών κατά τη συμμετοχή τους στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής και γενικότερα στις σχολικές δραστηριότητες. Καταρτίζεται από τους ιατρούς των οικείων Κέντρων Υγείας ή Περιφερειακών Γενικών Νοσοκομείων ή των Ασφαλιστικών Φορέων των γονέων και κηδεμόνων ή από ιδιώτες ιατρούς και περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του μαθητή-τριας, το ονοματεπώνυμο του γονέα ή κηδεμόνα, την ημερομηνία της ιατρικής εξέτασης και το ιατρικό πόρισμα.

Ακολούθως, το άρθρο 3 της Υπουργικής αυτής Απόφασης ορίζει ότι τα Α.Δ.Υ. είναι απόρρητα έγγραφα, μη ανακοινώσιμα, εκτός των περιπτώσεων ενημέρωσης των αρμοδίων εκπαιδευτικών για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας και στήριξης των μαθητών-τριών, διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των ευαίσθητων δεδομένων και φυλάσσονται εντός ειδικού φακέλου σε ασφαλές μέρος της σχολικής μονάδας στο οποίο δεν επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση άλλοι πλην του Διευθυντή. Η αδικαιολόγητη παράβαση του απορρήτου των ΑΔΥ, εκτός από ποινικό αδίκημα, κατά τον Ποινικό Κώδικα, συνιστά και τα πειθαρχικά παραπτώματα της παράβασης καθήκοντος και της παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997: «Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας...». Το ΥΠΑΙΘ, συνεπώς, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, βαρύνεται με την υποχρέωση λήψης και εφαρμογής των κατάλληλων μέτρων για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται στη βάση δεδομένων του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει αναλόγως και τον εκτελούντα την επεξεργασία, δηλαδή το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ΙΤΥΕ) – Διόφαντος, σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου του παραπάνω νόμου. Το γεγονός δε ότι στη βάση δεδομένων του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, που είναι προσβάσιμη μέσω του διαδικτύου, καταχωρίζεται ο μεγάλος όγκος των προσωπικών δεδομένων – ευαίσθητων και μη - όλων των μαθητών της χώρας (καθώς και δεδομένων άλλων κατηγοριών υποκειμένων, όπως όλων των εκπαιδευτικών της χώρας, αφού το εν λόγω σύστημα ενοποιεί επιμέρους υφιστάμενα συστήματα) καθιστά επιβεβλημένη τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφαλείας που να εξασφαλίζει την ιδιαίτερη προστασία των δεδομένων αυτών.

Επομένως το ΥΠΑΙΘ οφείλει:

α) Να προβεί σε κρυπτογράφηση, σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, κατ' ελάχιστον, των δεδομένων ταυτοποίησης των μαθητών και των γονέων-κηδεμόνων τους (καθώς και των δεδομένων ταυτοποίησης όλων των κατηγοριών υποκειμένων) που τηρούνται στη βάση δεδομένων του εν λόγω συστήματος.

Ο ισχυρισμός του ΥΠΑΙΘ σχετικά με τη μη αποδεκτή υποβάθμιση της υπολογιστικής απόδοσης του συστήματος σε περίπτωση κρυπτογράφησης δεν μπορεί να γίνει δεκτός καθώς η δυνατότητα αύξησης της υπολογιστικής ισχύος σε συνδυασμό με τις προηγμένες μεθόδους κρυπτογράφησης επιτρέπουν τη λειτουργία μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων, με συχνή χρήση που υποστηρίζουν την επεξεργασία υψηλού όγκου δεδομένων, με αποδεκτή απόδοση, ειδικά των συστημάτων που σχεδιάζονται με σκοπό την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας στους πολίτες και κατά κανόνα

ενσωματώνουν τα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά το στάδιο του σχεδιασμού (privacy by design). Επίσης, ο παραπάνω ισχυρισμός δεν μπορεί να γίνει δεκτός όπως διατυπώνεται γενικά χωρίς να τεκμηριώνεται σαφώς και ειδικώς από αντικειμενικά στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμάται η μη αποδεκτή υποβάθμιση της απόδοσης του συστήματος λόγω κρυπτογράφησης. Αξίζει να τονισθεί ότι υπάρχουντα μεγάλα συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με πολύ συχνή χρήση και αυξημένο όγκο δεδομένων, όπως το Σύστημα της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, εφαρμόζουν κρυπτογράφηση στη βάση δεδομένων.

Ως προς τον έτερο ισχυρισμό του ΥΠΑΙΘ περί μη ουσιαστικής αναγκαιότητας επιλογής κάποιου σχήματος κρυπτογράφησης των δεδομένων στη βάση διότι είναι πρακτικά αδύνατο να αφαιρεθούν οι σκληροί δίσκοι της υποδομής λόγω εξαιρετικά ενισχυμένης φυσικής ασφάλειας του υπολογιστικού κέντρου, τα ενισχυμένα μέτρα φυσικής ασφάλειας δεν αναιρούν το ενδεχόμενο πραγματοποίησης περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων² ή την αναγκαιότητα και την χρησιμότητα της κρυπτογράφησης σε περίπτωση διαρροής προσωπικών δεδομένων.

Σε κάθε περίπτωση το ΥΠΑΙΘ μπορεί να ενημερώσει την Αρχή σχετικά με τα αντικειμενικά στοιχεία βάσει των οποίων εκτιμάται η μη αποδεκτή υποβάθμιση της απόδοσης του εν λόγω συστήματος λόγω κρυπτογράφησης στη βάση δεδομένων.

β) Να μεριμνήσει, ώστε να περιληφθεί στο σύστημα η δυνατότητα δημιουργίας ατομικών λογαριασμών χρηστών που να αποδίδονται σε κατάλληλα εξουσιοδοτημένους εκπαιδευτικούς της κάθε σχολικής μονάδας και υπαλλήλους της κάθε διοικητικής δομής όπως διεύθυνση ή περιφερειακή διεύθυνση, ώστε να αποφευχθεί τυχόν κοινή χρήση του μοναδικού λογαριασμού που αποδίδεται στον διευθυντή της σχολικής μονάδας ή της διοικητικής δομής για την διεκπεραίωση όλων των εργασιών που απαιτούνται στο πλαίσιο του συστήματος mySchool.

γ) Να καταργήσει την πρόσβαση που, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π. εξ./-.-..... υπόμνημα, έχουν οι ατομικοί λογαριασμοί των χρηστών που αποδίδονται στους διευθυντές

² Ως περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων θεωρείται κάθε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας των δεδομένων στο πλαίσιο του χρησιμοποιούμενου συστήματος επεξεργασίας, όπως τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας (πβλ. Απόφαση 59/2012 της Αρχής).

των διοικητικών δομών στα ονοματεπώνυμα των μαθητών των σχολικών μονάδων στην περιοχή της ευθύνης τους. Επίσης, να καταργήσει την πρόσβαση που, επίσης σύμφωνα με το παραπάνω υπόμνημα, έχουν οι λογαριασμοί των χρηστών που αποδίδονται στους αρμόδιους υπαλλήλους των διευθύνσεων σπουδών της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ στα ονομαστικά στοιχεία μαθητών, τους αριθμούς μητρώου και τις τάξεις εγγραφής.

δ) Να εξασφαλίσει ότι πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα των μαθητών και των γονέων/κηδεμόνων τους που τηρούνται στο σύστημα έχει μόνο η σχολική μονάδα φοίτησης του μαθητή.

ε) Να μεριμνήσει για την κατάλληλη εκπαίδευση των χρηστών του συστήματος σε θέματα προστασίας και ασφάλειας προσωπικών δεδομένων.

στ) Να ενεργοποιήσει τη δυνατότητα καταγραφής των ενεργειών των χρηστών του συστήματος, περιλαμβανομένων των διαχειριστών της υποδομής.

ζ) Να μεριμνήσει ώστε το σύστημα να αποκλείει την πρόσβαση των χρηστών που προέρχονται από IP διευθύνσεις εκτός του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου δεδομένου ότι η εφαρμογή επιτρέπει την πρόσβαση μόνο στους χρήστες που είναι πιστοποιημένοι από την Κεντρική Υπηρεσία Πιστοποίησης του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και το ΥΠΑΙΘ δεν τεκμηριώνει καθόλου για ποιο λόγο επιτρέπεται η πρόσβαση από όλες τις ελληνικές IP διευθύνσεις, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο διαδικτυακών επιθέσεων.

η) Να καταρτίσει σχέδιο ασφάλειας, στο οποίο να προσδιορίζονται σαφώς τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας που άπτονται της συγκεκριμένης επεξεργασίας.

θ) Να μεριμνήσει για τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής της εγκεκριμένης πολιτικής ασφαλείας στο εν λόγω σύστημα από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, καθώς και τον εκτελούντα την επεξεργασία Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ΙΤΥΕ) – Διόφαντος.

Τέλος, το ΥΠΑΙΘ πρέπει να ενημερώσει εγγράφως την Αρχή για την εκπλήρωση των συστάσεων του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8052/14-12-2012 πορίσματος διοικητικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στα συστήματα e-school και e-datacenter³ (ειδικά αυτών που εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τη μετάβαση στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα), σύμφωνα με την με αριθμ. 187/2012 Απόφασή της.

³ Τα συστήματα e-school και e-datacenter αποτελούν λειτουργικά υφιστάμενες εφαρμογές που ενσωματώθηκαν στο σύστημα mySchool.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή δέχεται εν μέρει, κατά το μέρος που συλλέγονται πλείονα των καλυπτομένων από τις ισχύουσες διατάξεις προσωπικά δεδομένα των μαθητών, τις προσφυγές που αναφέρονται στο ιστορικό της παρούσας.

Περαιτέρω, η Αρχή καλεί το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων:

1. Να τηρεί στη βάση δεδομένων του Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος με την ονομασία mySchool μόνο τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών, τα οποία συλλέγονται βάσει νομοθετικών διατάξεων από τις σχολικές μονάδες, σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας.
2. Να διαγράψει τα επιπλέον προσωπικά δεδομένα που δεν προβλέπονται σε νομοθετική διάταξη και για τα οποία δεν τεκμηριώθηκε η ανάγκη τήρησής τους για τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς και τα αντίστοιχα πεδία της βάσης δεδομένων και της εφαρμογής του συστήματος mySchool.
3. Να διαγράψει τυχόν δεδομένα από το σύστημα mySchool που αφορούν το Ατομικό Δελτίο Υγείας του μαθητή και τα αντίστοιχα πεδία της βάσης δεδομένων και της εφαρμογής.
4. Να ορίσει ανώτατο χρόνο τήρησης των προσωπικών δεδομένων των μαθητών στο εν λόγω πληροφοριακό σύστημα.
5. Να εφαρμόσει τα μέτρα ασφάλειας που αναφέρονται στο σημείο 6 του σκεπτικού της παρούσας και να υποβάλει εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών. Επίσης, να υποβάλει ανά δίμηνο περιοδικές εκθέσεις παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του ανωτέρω χρονοδιαγράμματος.
6. Να ενημερώσει την Αρχή για τις παραπάνω ενέργειες.

Ο Πρόεδρος

Πέτρος Χριστόφορος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου